

๔. การอุบัติขึ้นของพระพุทธเจ้า

การกำเนิดของพระพุทธศาสนาที่มีองค์ประกอบสมบูรณ์ ทั้ง ๕ ประการ ได้แก่ ศาสดา หลักคำสอน สาวก ศาสนสถาน และศาสนพิธี ศาสดาจึงเป็นสิ่งแรกที่ทำให้เกิดสิ่งอื่นตามมาเป็น องค์ประกอบดังกล่าว จนกระทั่งสืบทอดเป็นมรดกมาถึงเรา นับว่าเป็นโชคลาภอันประเสริฐที่ได้เกิด มาเป็นมนุษย์และเป็นชาวพุทธได้พบกับพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นหลักคำสอนที่อุดมปัญญา ดังที่ พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ว่า “กิจโฉ พุทธามบุปาโท แปลว่า ความเกิดขึ้นแห่งท่านผู้รู้ เป็นการยาก”¹⁴ ถึงแม้จะเสด็จดับขันธปรินิพพานไป ๒,๕๐๐ กว่าปีแล้วก็ตาม พระธรรมวินัยของพระพุทธองค์ก็ยังคงปรากฏ อยู่เป็นองค์แทน ดังที่ได้ตรัสว่า “โย โว อานนท มया ธมโม จ วินโย จ เทสิโต ปญตโต โส โว มมจเจเน สตถา” อานนท์ ธรรมแลวินัยใดที่เราแสดงแล้วบัญญัติแล้วแก่เธอทั้งหลาย โดยการล่วงไป แห่งเรา ธรรมและวินัยนั้น ย่อมเป็นศาสดาของท่านทั้งหลาย¹⁵ นั่นแสดงว่า วันเวลาจะผ่านไปนาน สักเพียงไหน ธรรมวินัยที่พระองค์ทรงแสดงและบัญญัติไว้ยังส่องสว่างกลางใจของพุทธศาสนิกชน อยู่เสมอ จึงเป็นโอกาสอันดีที่เราจะได้น้อมนำเอาพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์เป็นที่พึ่ง ที่ระลึก อันเป็นสรณะอันเกษมสูงสุดอย่างแท้จริง

ขั้นตอนต่อไปก็อยู่ที่เรานำหลักธรรมมาปฏิบัติอย่างไร การปฏิบัติบูชาซึ่งเป็นการบูชา ที่พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญย่อมเหนือกว่าการปฏิบัติด้วยอามิสบูชาจะเป็นการเข้าถูกและเข้าถึง พระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องถ่องแท้ จนเห็นว่าพระพุทธเจ้ากับพระธรรมเป็นสิ่งเดียวกัน ดังนั้น การอุบัติขึ้นของพระพุทธเจ้า จึงเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญสำหรับชีวิตมนุษย์โดยเฉพาะชาวพุทธ จากนี้ไป อีก ๒,๐๐๐ กว่าปี รวมครบ ๕,๐๐๐ ปี จึงจะมีพระพุทธเจ้าชื่อว่าพระศรีอาริยมตไตรย์ องค์ใหม่ อุดมคติขึ้นในโลกนี้อีก

สาระสำคัญจึงอยู่ที่ว่า เราได้เห็นหรือเปล่าว่าเป็นเหตุการณ์สำคัญที่เราได้รู้ได้เห็นได้ปฏิบัติตาม สัจธรรมคำสอนของพระพุทธองค์อย่างสมบูรณ์ มิฉะนั้น จะเสียโอกาสที่ได้เกิดมาซึ่งที่มาพบกับ พระพุทธศาสนาแต่กลับไม่เห็นคุณค่า เหมือนนกที่มองไม่เห็นฟ้า ปลาไม่เห็นน้ำ อย่างน่าเสียดาย ฉะนั้น การอุบัติขึ้นของพระพุทธเจ้านี้จึงจัดเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญในชีวิตของเราประการหนึ่ง

¹⁴ ขุ.ธ. (บาลี) ๒๕/๓๙.

¹⁵ ที.ม. (ไทย) ๑๐/๑๖๔.

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถและพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์เป็นเหตุการณ์ที่สำคัญในชีวิตของเราที่อาศัยเหตุและผลทั้ง ๓ ประการ คือ ปฏิรูปทศวาโส ปุพเพตปญญาและอตตสัมมาปณิธิ ดังกล่าวข้างต้น เมื่อเป็นเช่นนี้ ไม่น่าจะมีเหตุผลหรือเหตุการณ์เลวร้ายอะไรที่เราจะต้องมาต่อสู้แก่งแย่งแข่งขันห้าห้ากันให้เหนื่อยกายเหนื่อยใจกัน โดยไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ดังเช่นทุกวันนี้

๖. การทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา

การทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาคือหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของเราที่ควรประพฤติปฏิบัติ เหตุการณ์แต่ละครั้งที่เราได้ให้ทานตามโอกาสต่าง ๆ เช่น ทอดผ้าป่า กฐิน ถวายสังฆทาน การบริจาคเพื่อการกุศลแก่พระภิกษุสามเณรตามวัดวาอารามด้วยปัจจัย ๔ ตามสมควร พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นบุญเขตที่ประเสริฐของชีวิตพุทธศาสนิกชน พระสงฆ์และสามเณรก็เป็นเพื่อนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า และบุญอันบุคคลกระทำแล้วย่อมมีความสุขขณะที่มีชีวิตอยู่และเมื่อไปแล้วด้วย ดังพุทธภาษิตว่า “บุญล้นสุข ชีวิตสงขมมहि แปลว่า บุญนำสุขมาให้ในเวลาสิ้นชีวิต”²⁰ และพุทธภาษิตว่า “บุญถานิ ปรโลกสมิ ปตัญญา โหนติ ปาณินิ แปลว่า บุญเป็นที่พึ่งของสัตว์ในโลกหน้า”²¹ การให้ทาน รักษาศีล และเจริญภาวนาอันเป็นบุญกิริยาวัตถุ ๓ ตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ทำให้ชีวิตเราไม่ตกต่ำ ควรที่จะช่วยกันทำหน้าที่ปฏิการะคือตอบแทนพระพุทธศาสนาด้วยการทำนุบำรุงให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป เพราะพระพุทธศาสนานี้เป็นที่เกื้อกูลสังคมมาโดยตลอด คือทำให้พุทธบริษัททั้ง ๔ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความสมัคปรมาสนาสมัครรักใคร่ปรองดองกัน ถึงแม้จะมีความคิดที่แตกต่างกันไปบ้างก็ถ้อยที่ถ้อยอาศัยประนีประนอมกันได้ โดยใช้หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สุขแก่บุคคล ชุมชน และสังคมได้อย่างยอดเยี่ยม

การทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาย่อมเป็นที่ประจักษ์ชัดเจนนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันทั้งองค์พระมหากษัตริย์ พระสงฆ์ นักปกครอง ผู้นำองค์กร ตลอดจนจนถึงประชาชนทั่วไป จนทำให้ พระพุทธศาสนาดำรงอยู่อย่างมั่นคงถาวรราบจนถึงทุกวันนี้ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การได้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาตามสมควรแก่ฐานะอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ จะเป็นปัจจัยให้บุคคลผู้นั้นประสบแต่ความสุข ความเจริญรุ่งเรืองนานับประการ ดังพระบาลีว่า “สุขสส ทาตา เมธาวิ สุขิโส อธิคจฉติ” แปลว่า ปราชญ์ผู้ให้ความสุข ย่อมได้รับความสุข”²² จึงจัดว่าเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญในชีวิตประการหนึ่งด้วย

²⁰ ชุ.ธ. (บาลี) ๒๕/๓๐.

²¹ ส.ส. (บาลี) ๑๕/๒๖. อัง.ปญจก. (บาลี) ๒๒/๔๔. ชุ.ชา.ทสก. (บาลี) ๒๗/๒๙๔.

²² อัง.ปญจก. (บาลี) ๒๒/๔๕.

เอกสารอ้างอิง

- ช.ไมตรีจิตต์. **คู่มือธรรมวิภาค น.ธ.ตรี.** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เสียงเสียงจงเจริญ, ม.ป.ป.
ธมมวาทโธม ภิกขุ, **กรรมลิขิต.** พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : ธรรมบรรณาการ, ๒๕๔๐.
พระเทพวิสุทธิญาณ (อุบล นนทโก ป.ธ.๙). **อธิบายธรรมวิภาค ประเภทที่ ๑ สำหรับนักเรียนและธรรม
ศึกษาชั้นตรี.** พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.** (กรุงเทพ-
มหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.** (กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๐๐.
สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, **ธรรมวิภาค ปริจเฉทที่ ๒ มัชฌิมกัมม.** กรุงเทพ-
มหานคร : โรงพิมพ์เสียงเสียงจงเจริญ, ๒๕๗๘.
แสง จันทร์งาม, **อริยสัจ ๔.** พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : ธีระการพิมพ์, ๒๕๕๔.